

De kern van het geloof

Orde van dienst en preek

dienst Schrift en Tafel 23 september 2018

Lezing: Marcus 9: 30-37

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

- Welkomstwoord door ouderling van dienst
- Stil gebed
- Intochtslied: "Dit is een morgen" (lied 216)
- Aanvangswoord, Groet, Bemoediging
- Psalm van de zondag: psalm 103: 2 en 3
- Gebed om ontferming
- Loflied: "De wijze woorden en het groot vertoon" (lied 1001: 1 en 2)
- Moment met de kinderen:

Gebed

Gesprek

Lied "Ben je groot of ben je klein" (Hemelhoog 389)

- Lezing: Marcus 9: 30-37
- Zingen: "De eerste zijn de laatsten" (lied 991: 1, 5 en 6)
- Verkondiging: Preek Marcus 9: 30-37

Afgelopen dinsdag, op Prinsjesdag nota bene, was ds. Arjan Plaisier hier te gast in de Christus Triumfatorkerk. Ds. Plaisier was tot voor kort de scriba van de Protestantse Kerk in Nederland, zeg maar het gezicht van onze kerk. Vorig jaar werd hij opgevolgd door de Haagse ds. De Reuver. Ds. Plaisier sprak over: *Back to Basics*. Eigenlijk was dat zijn laatste statement toen hij aftrad als scriba. Back to Basics. Hij bedoelt daarmee: terug naar de kern.

En hij stelt daarmee goede vragen: waar gaat het nu eigenlijk echt om in het geloof. Wat drijft ons? In wie geloven wij? En wat betekent dat? Het gevolg van deze laatste beleidsnota van Plaisier was een reorganisatie van de kerkstructuur. Minder vergaderlast. Meer vrijheid om je structuur op een eigen manier in te vullen. Van 75 naar 11 classes, bijvoorbeeld.

Maar uiteindelijk gaat het Plaisier vooral om de inhoud. Wat is nu de basis van ons geloof? Wat bezielt ons? En *hebben* we het daar ook over met elkaar? Vergaderen en organiseren we alleen in de kerk, of beleven we hier ook iets aan. Doet het hart ook mee in ons geloof?

Die vraag, de vraag naar de kern van het geloof in Jezus Christus komt vandaag ook aan de orde in het evangelie.

Want we lezen vandaag de tweede aankondiging van het lijden. De tweede keer dat Jezus tegen zijn leerlingen zegt dat zijn weg, de weg van de gezalfde des Heren, een weg is van overgave, overgave aan de mensen. De weg van de minste willen zijn. De weg van vernedering en, uiteindelijk, overlevering. De weg die uiteindelijk eindigt in de dood en het graf.

Ook al is het de tweede keer dat de Jezus dit aan zijn leerlingen probeert duidelijk te maken, het komt niet over. De leerlingen hebben een heel ander plaatje in hun hoofd. De leerlingen leven van succesverhalen.

Zij hebben een heel ander beeld van de gezalfde des Heren. Zij zien een nieuwe David voor zich. Een koning die op de troon van David zal gaan zitten als de nieuwe joodse heerser van Jeruzalem. Een bevrijd land Juda, vrij van Romeinen, vrij van de collaborerende Joodse elite. Terug naar de Gouden Eeuw van David en Salomo.

En terecht hebben ze dat beeld. Is dat niet wat de profetieën aankondigen. Is dat niet ook wat ze zien, als ze gaan in het voetspoor van Jezus? Want kijk wat Jezus doet, kijk naar de tekenen: hij laat blinden zien, hij doet lammen opstaan, hij laat doven weer horen. Hij voedt duizenden mensen. Zijn populariteit neemt toe. Een grote groep mensen volgt hem. Ze waren diep onder de

indruk van hem, want hij sprak met gezag. Inderdaad: zijn optreden krijgt messiaanse proporties. En juist de leerlingen. Zij die het dichtsbij Jezus staan: zij zeggen het ook: U bent de Messias. U bent de langverwachte gezalfde van David.

Maar wat Jezus nu zegt, dat past totaal niet in het beeld van de messias dat leerlingen en de menigte hebben. Wat Jezus nu zegt. Dat kan toch niet waar zijn? Toch wel. Want Jezus wist ook van die andere teksten. Van de messias die zich verlaten zal weten (psalm 22), van de steen die afgekeurd is en uiteindelijk tot hoeksteen wordt gekozen (Psalm 118), van de dienaar van God, de lijdende knecht des Heren die naar de slachtbank wordt geleid (Jesaja 52). Ook al die woorden gaan over de Messias. Daarom zegt Jezus het opnieuw. Om de leerlingen voor te bereiden. Om ze van hun roze wolk te halen. Ik zal worden uitgeleverd. De mensen zullen me doden. Voor de leerlingen gaat dit beeld er niet in. Dat kan toch niet? U zou toch de nieuwe koning David zijn. U wordt niet vernederd, U wordt verhoogd! De leerlingen begrijpen er niets van, maar ze durven er geen vragen over te stellen...

En wat dan gebeurt is tekenend voor de wereld waarin de leerlingen van Jezus leven. Onderweg van Caesarea Filippi naar huis, naar Galilea, naar Kafarnaüm, onderweg denken ze niet met elkaar na over wat Jezus nu eigenlijk heeft gezegd. Over de weg die ze in het spoor van Jezus gaan. De weg die van Galilea uiteindelijk zal leiden naar Jeruzalem, waar die uitlevering en de executie zal plaats vinden. Nee, de leerlingen zijn blijven hangen in hun eigen wereldje, ze hebben de boodschap totaal gemist. Zij leven nog met de gedachte dat Jezus een echte koning zal worden, en ze ruziën met elkaar over de vraag wie van hen dan de belangrijkste is en minister president zal worden of zo iets, in het komende koninkrijk.

Blijven wij ook niet hangen in onze eigen wereld?, net als de leerlingen van Jezus. Precies die vraag stelde ds. Plaisier aan ons afgelopen dinsdag. Zijn wij niet ook blijven hangen in onze beelden van een kerk die meetelt in de wereld. Gaan we niet zelf ook mee in de race om belangrijk te zijn. Om gezien te worden. Willen we niet te graag modern zijn en meedoen met alles wat er in de wereld om ons heen gebeurt. Passen we ons niet veel teveel aan aan de wereld om ons heen. Want dat is waar de leerlinge in vastzitten. Als ze denken aan koningschap dan denken ze aan pracht en praal. Zoals dinsdag weer mooi te zien was wat een monarchie inhoudt. En dan denken ze aan macht, de ander overtroeven om je macht te bevestigen, zoals daags na Prinsjesdag altijd mooi te zien in de Algemene Beschouwingen in de Tweede Kamer. Macht gaat ook altijd gepaard met je laten gelden, met misbruik van macht en ellebogenwerk.

Jezus zet daar radicaal een streep doorheen. Het koningschap dat God met Jezus voor ogen heeft, heeft niets met deze macht te maken. Hij probeert zijn leerlingen, hij probeert ons uit dat denkschema te halen.

“Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar.” Dat is een interessante zin. Die kan je op twee manieren uitleggen. Wij horen hem altijd zo: dat Jezus deze wereld omkeert. Dat God juist dat belangrijk vindt, wat wij op de laatste plaats zetten. Dat God juist kiest voor die mensen, die wij niet eens zien staan. Die mensen zet God in het midden. Kijk maar naar wat Jezus doet met tollenaars, bedelaars, vrouwen, kinderen. En die uitleg is natuurlijk prima. Dat is wat God de hele bijbel door doet kiezen voor die ander, de onbeduidende, de jongere, de zwakkere: niet Kain maar Abel, niet Ezau maar Jacob, niet de grootste broers van David, maar de kleine herdersjongen...

Je kunt deze zin ook anders lezen, dat doet de Naardense Vertaling, daar staat: “Als iemand de eerste wil zijn, hij zal van allen de laatste zijn en van allen een dienaar.”

En dat is ook een zin om goed tot je door te laten dringen. Als je hogerop wilt komen. Als je belangrijk wilt zin in dit leven, dan moet je in het gevele komen, bij anderen, dan moet je je profileren, een stapje harder zetten. Dan moet je laten zien wat je waard bent.

En wat gebeurt er dan? Als je zo de belangrijkste wilt worden, dan loop je iedereen achterna, dan word je juist de dienaar van anderen.

Als er iemand is die de eerste wil zijn, reken er dan maar op dat hij, of zij, als laatste uit de bus komt. In feite loopt hij achter allen aan, om goede sier te maken, als dienaar, als waterdrager. Als slaaf van zichzelf. Zo moet je niet kijken, zo moet je niet in het leven staan, zegt Jezus hier vandaag. Je bent niet elkaars concurrenten, je moet niet angstvallig elkaar beloeven, nee, richt je blik naar buiten. Kijk naar de dingen waar God zijn aandacht op richt!

Een kind – bijvoorbeeld.

Ik denk dat beide interpretaties waar zijn. Beide helpen ons om deze tekst te verstaan.

Jezus vraagt ons echt om deze wereld om te keren. Om als een kind te worden. En dan bedoelt hij niet onschuldig als een kind, want kinderen kunnen ook echte ettertjes zijn, maar hij zet dit kind in het midden omdat het model staat voor alles wat weerloos is, zonder rechten. Een kind kan zichzelf niet redden. Het staat voor ieder mens dat op de genade van mensen is aangewezen.

Dat is dus de kunst, de opdracht, om uit de *ratrace* te stappen die het leven is.

Makkelijker gezegd dan gedaan, zeker. Maar soms helpt het om even een stapje terug te doen. En eens na te gaan. Waar ben ik eigenlijk allemaal mee bezig? Is dit werkelijk waar het leven om draait?

En dat is ook wat Arjan Plaisier bedoelde afgelopen dinsdag met 'back to Basic'. We zijn er ook in de gemeenschap van de kerk niet voor om alles wat is koste wat kost in stand te houden, het instituut, de organisatie, onbetaalbare gebouwen. Nee uiteindelijk gaat om wie je bent als mens, in navolging van Christus, waar je in gelooft en hoe je dat aan de wereld toont.

Door lief te hebben, want je wordt zelf liefgehad.

Je bent welkom bij Hem. Je bent welkom bij ons. Je bent welkom aan de tafel van de Heer.

Amen

- Gezongen apostolische geloofsbelijdenis: lied 340b
- Dankgebed en voorbeden
- Collecte
- Nodiging viering Maaltijd van de Heer
- Tafelgebed
- Lied: "Zolang er mensen zijn op aarde" (lied 981: 1 en 2)
- vervolg tafelgebed (Dienstboek 227)
- Lied: 981: 4
- vervolg tafelgebed (Dienstboek 227-228)
- Onze Vader.....
- Vredegroet
- Breken van brood en schenken van wijn
- Gemeenschap van brood en wijn
- Dankzegging
- Slotlied "O grote God die liefde zijt" (lied: 838: 1 en 2)
- Zending en zegen